

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานเขาถาม พวกไฟฟ้ามานะ เขาบอกว่า “คนเรานั้นก็รู้ดีรู้ชั่ว ทำไมมันหักห้ามใจไม่ได้ล่ะ” อู๊ อู๊ เชนเขาสอนนะ การประพฤติปฏิบัตินะ ละความชั่ว ทำความดีทั้งนั้นนะ นี่ทำไมถึงทำไม่ได้..

เราบอกว่า “ทำไม่ได้เพราะไม่มีการฝึกฝน เพราะเราขาดการฝึกฝน” เรารู้ดีรู้ชั่วอยู่นะ แต่เราไม่มีการฝึกฝน เราไม่เคยฝึกเอาไว้เลย เราไม่เคยต่อต้านกับความรู้สึกของเราเลย เห็นไหม เขาเรียกว่า ไอคิว อีคิว

ถ้าเรายับยั้งใจเราไม่ได้ แล้วเราก็รู้ดีรู้ชั่วอยู่ แต่ทำไมมันยับยั้งใจไม่ได้ล่ะ เห็นไหม ก็เลศคั่นหาความทะยานอยากในหัวใจของเรานี้มันทำมา มันเคยใจ ความเคยใจนี้มันต้องฝึกฝนไง นี่การฝึกมันต้องฝึกใจ ตั้งสติไว้ ถ้าตั้งสติแล้วยับยั้งมันได้

ถ้ายับยั้งมันไม่ได้มันเผาเรานะ แล้วถ้าเผาเรานี้มันก็มีเรื่องของกรรมด้วย กรรมเห็นไหม ความดีของใคร คนดีทำความดีได้ง่าย ทำความชั่วได้ยาก คนชั่วทำความชั่วได้ง่าย ทำความดีได้ยาก เพราะว่าความเคยชิน เพราะมันไหลไปตามความรู้สึก ไหลไปตามใจของตัว แล้วตัวเองก็ว่าเป็นความดี ความดี ความดีของใคร ?

ถ้าความดีของกิเลส กิเลสมันก็เป็นดีของมันเห็นไหม โลกมันเป็นแบบนี้ ถ้าโลกมันเป็นแบบนี้ ศาสนาเห็นไหม ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเป็นของจริง ได้พิสูจน์มาจากใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาปรารภนาพุทธภูมิ เห็นไหม พระโพธิสัตว์ต้องพยายามรื้ออกัน พยายามฝืนมาตลอดนะ สร้างบุญญาบารมีมา การสร้างคุณงามความดีมา เห็นไหม เราบอกความดีอยู่ที่ไหน ทำดีแล้วทำไมคนเขาไม่เห็นความดีของเรา

เรายังไม่เห็นความดีของเราเลย เพราะเรายังทุกข์ยาก เรายังไม่เข้าใจความดีของเราไม่ชัดเจนเลย แล้วคนอื่นจะมาเข้าใจความดีของเราได้อย่างไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาเป็นศาสดาแล้ว เวลาเผยแพร่ธรรมขึ้นไปนี้ยังมีคนโต้แย้ง มีคนขัดขวาง มีคนไม่เห็นด้วยมากมายมหาศาลเลย ทั้งๆ ที่เป็นความจริง ความดีนั้นแหละ แต่ความดีมันไปขัดแย้งกับความไม่ดีในหัวใจของเรา เราเห็นว่าสิ่งนี้เป็นความดี

โดยทางโลกเขาว่ากันเห็นไหม ว่าไปวัดไปวาณีไปแล้วเสีย มันไม่ได้ประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย แต่ถ้าเขาไปตามแสวงหาของเขา เขาก็ได้ประโยชน์ของเขา เขาว่าเขาได้ประโยชน์ของเขาละ ประโยชน์อย่างนี้มันเป็นประโยชน์ของโลกๆ นะ

แต่ประโยชน์ของเราเห็นไหม เราใช้คำว่า “แพ้เป็นพระ” อีกแล้ว ว่าแพ้เป็นพระนะ ความว่าแพ้เป็นพระนี่ไม่ใช่แพ้โดยความจำนน แพ้โดยไม่มีความรู้สึก แพ้เป็นพระคือก่อนหินแล้วยอมให้เขาทุบให้เขาทำลาย ไม่ใช่อย่างนั้น !

คำว่าแพ้เป็นพระนี่เราเข้าใจเรื่องเวรเรื่องกรรมแล้วเรารักษาใจของเรา แล้วเราแก้ไขไปตามเหตุการณ์เฉพาะหน้าอย่างนั้น ถ้าเฉพาะหน้าอย่างนั้น สิ่งที่เกิดมานี้จะดีโพลีดีพายนขนาดไหน มันก็ต้องเกิดเรื่องอย่างนั้น

แต่ถ้าเรายอมรับความเป็นจริงนะ เรื่องเกิดอย่างนั้นแต่มีสติปัญญาของเรา เราแก้ไขของเรา นี่แพ้เป็นพระ มันไม่แสดงอาการออกโดยที่จะต้องให้เสมอกัน ให้ทางโลกเขายอมรับกัน นั่นเป็นเรื่องของโลกใจ

เราทำความดีของเรา เห็นไหม ถ้าทำความดีของเรานี้ปิดทองหลังพระ เราปิดทองกันพระเลย ทำความดีของเรา ดูอย่างพ่อแม่เนี่ย ความรักของพ่อแม่รักลูกนี้ ความรักของพ่อแม่สะอาดบริสุทธิ์นะ เพราะพ่อแม่ไม่ต้องการหวังสิ่งตอบแทนใดๆ จากลูกเลย เห็นไหมเป็นความรักที่สะอาดบริสุทธิ์ แล้วความรักของครูบาอาจารย์เราละ..

ครูบาอาจารย์นะ ความรักของพ่อแม่ พ่อแม่เลี้ยงดูมาทั้งภพชาตินี้ แต่ครูบาอาจารย์เลี้ยงดูมา เห็นไหม เลี้ยงดูมาคือให้ปัจจัยเครื่องอาศัยมีอยู่ในชาตินี้อยู่แล้ว แต่ว่าถ้าจิตใจมันทำได้เห็นไหม นี่จิตใจมันมาจากไหน

คูลี เวลาพ่อแม่เลี้ยงลูก ลูกของเราก็มีความคิดหลากหลายออกไป ครูบาอาจารย์ก็เหมือนกัน จริตนิสัยของลูกศิษย์มันก็แตกต่างกันไป จริตนิสัยของคน เห็นใหม่ จริตนิสัยนี้ก็จะบอกเขาก็รู้ว่าความคิดความชั่วทำไมมันละไม่ได้

จริตนิสัยนี้มันฝังมา พอมันฝังมาพ่อแม่ก็ต้องรักษาลูกเราไปตามแต่ เห็นใหม่ พยายามฝึกพยายามแก้ไข นี่ก็เหมือนกัน พยายามแก้ไขนะ นี่แก้ไขเรื่องจริตนิสัยเพื่อความดำรงชีวิตในสังคม

แต่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องเอาชนะตนเอง แก้ไขเราเพื่อประโยชน์สังคม เห็นใหม่ คูลี มันขัดแย้ง มันไม่พอใจขนาดไหน แต่ก็เพื่อสังคมมันก็ยอมรับได้ แต่ถ้าหัวใจนะมันต้องเอาชนะกิเลสของเราในหัวใจเลย ครูบาอาจารย์ต้องทำความเข้าใจเข้ามาให้ได้ จิตใจของลูกศิษย์ที่มันประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ทำอย่างไรจะให้จิตสงบเข้ามา

ถ้าจิตไม่สงบเข้ามาละ มันจะไปเห็นฐานของความคิดได้อย่างไร ความคิดทั้งหลายต่างๆ เกิดจากจิต เกิดจากภวาสวะ เกิดจากจิตติจิต ความรู้สึกความเห็นต่างๆ มันมีที่เกิดที่กำเนิดของมัน แต่ความคิดของเราเกิดขึ้นมาเรายังควบคุมไม่ได้เลย ความคิดความชั่วที่มันเกิดขึ้นมาในใจเรายังควบคุมมันไม่ได้เลย แล้วมันเกิดมาที่ไหนเรายังไม่เห็นมันเลยเห็นใหม่

แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติต้องทำความเข้าใจเข้ามาเพื่อไปสู่ฐานความคิดอันนั้น ถ้าเข้าไปสู่ฐานความคิดอันนั้นแล้วไปแก้ไขที่นั่น เห็นใหม่ มันยากกว่าพ่อแม่เลี้ยงลูกก็เท่า พ่อแม่เลี้ยงลูกในสังคมนี่ให้อยู่กับเขาเพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อมีจุดยืนอยู่ในสังคม

แต่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องเข้าไปเห็นตัวตน เห็นที่มาของความคิดแล้ว พยายามตัดแปลงมัน เราพยายามแก้ไขมัน ควบคุมมัน ถ้าควบคุมได้มีสัมมาสมาธิ ควบคุมได้แล้วแก้ไขตัดแปลงด้วยวิปัสสนาญาณ เห็นใหม่

ทัศนคติ.. เขาว่าญาณทัศนะคือทัศนคติ ทัศนคติก็คือทางโลกใจ แต่ญาณทัศนะไม่ใช่ทัศนคติ เพราะทัศนคติมันเกิดจากตัวตน เกิดจากภพ ทัศนคติมันคือจริตนิสัย ญาณทัศนะนี้มันญาณหยั่งรู้ ญาณเข้าไปแก้ไขภวาสวะ แก้ไขที่ภพ แก้ไขที่หัวใจอันนี้ มันไม่ใช่ทัศนคติ! มันเป็นญาณทัศนะ ญาณหยั่งรู้

ทัศนคติคือความคิดที่เกิดจากจิต แต่ญาณที่มันหยั่งรู้ ญาณเกิดจากอะไร ความรู้สึกความสงบมันเกิดจากอะไร ก็เกิดจากจิต มันต้องเกิดจากจิตแล้วไปแก้ไขที่จิต นั้น ญาณทัศนะ เห็นใหม่ เขาเข้าใจว่าทัศนะคติ

สิ่งที่มันรู้เฉยๆ ถ้าคนเข้าใจไม่ถึงตัวจิต เข้าไม่ถึงฐานของจิต เข้าไม่ถึงจิติจิต การพูด การจา การแสดงธรรมออกมามันเป็นเรื่องอารมณ์ความรู้สึก มันเป็นอาการของใจ

ถ้าอาการของใจก็เหมือนกับโลกนี้ไง โลกคิดมาจากใจ โลกนี้ความเห็นของใจ เรื่องของโลกคือโลกทัศน์ โลกทัศน์มันเกิดจากไหน นี่เห็นใหม่ ว่าโลกนี้โลกหมู่สัตว์ โลกนี้เดือดร้อนกันนัก โลกนี้สภาวะแวดล้อมของโลกมีความเปลี่ยนแปลงไป

แต่สภาวะแวดล้อมของจิตละ เห็นใหม่ โลกทัศน์ ความเห็น จิติจิต นี่ที่ว่าโลกนี้มี อยู่เพราะมีเรา เพราะมีเราโลกมันเป็นโลก โลกมันเป็นข้างนอกนะ แต่เราก็เป็นโลกหนึ่ง นะ มนุษย์ก็สัตว์โลก สัตตะผู้ข้อง เราข้องจิต เราข้องกับความรู้สึกของเรา ความรู้สึกที่ เจ็บแสบปวดรื้อนในหัวใจ ความสุขความทุกข์ในหัวใจนี้ เราเกี่ยวข้องกับมันเห็นใหม่

แต่พื้นฐานนะ วิมุตติสุข สุขลึกลงไปอีกชั้นหนึ่ง ลึกลงไปอีกชั้นหนึ่งคือตัวจิต ตัว ความพอของมัน ตัวจิตของมันแล้วออกมาเป็นดีและชั่ว เราไปดีเราก็กว่เป็นสุข ชั่วเราก็กว่ เป็นทุกข์ นี่ความไม่พอใจเห็นใหม่ นี่เป็นอาการที่ความรู้สึก เป็นอาการที่ความคิด เราไป คิดที่ความคิด

แต่พอมันปล่อยวางขึ้นมา เหงาๆ เศร้าๆ สร้อยๆ เห็นใหม่ นี่อาลัยอารมณ์ของจิต ใจ เวลามันทิ้งความคิดมาหมดแล้วนะ ตัวมันเองนะก็ไปไม่รอด พอตัวมันเอง ตอของจิต เห็นใหม่ มันเหงา มันเศร้า มันสร้อยของมัน แล้วทำอย่างไรให้มันเบิกบาน ทำอย่างไรให้ มันมีสติขึ้นมาละ ถ้ามีสติขึ้นมา มีความเบิกบานขึ้นมา เห็นใหม่ มันต้องมีสตินะ

สิ่งที่มีสติ เวลาเขาบอกว่า “คนเราก็รู้ๆ อยู่ ดีชั่วนะ ทำไมมันฝืนไม่ได้” มันฝืน ไม่ได้เพราะมันไม่ได้ฝึกฝน มันไม่เข้าใจของมันไง ถ้าไม่เข้าใจนะมันคิดแต่ขาดทุน ทั้งนั้น มันไม่คิดว่ามันจะได้กำไร เห็นใหม่ สิ่งที่เราคิดแต่ขาดทุน มันไม่พอใจของมัน มันเดือดร้อนไปตลอดเวลา เสียศักดิ์ศรี กว่เขาเอา เห็นใหม่

ถ้านั่นคำว่าแพ้เป็นพระนี่ มันไม่ขาดทุนของมัน เรากำไร เพราะเรารู้เท่า แต่ความ
กระทบดีและชั่วที่เกิดจากจิต ความดีและชั่วเกิดจากจิต เกิดจากฐิติจิต เกิดจากความคิด
เกิดจากฐานของจิต แล้วความคิดดีและชั่วของเขานี้ เขาแสดงออกมาแล้ว เรารู้ทันของเรา
เห็นใหม่ เราลึกลงว่า

นี่แพ้เป็นพระ พระคือผู้ประเสริฐ หัวใจเป็นผู้ที่ประเสริฐ เห็นใหม่ พุทโธ ผู้รู้ ผู้
ตื่น ผู้เบิกบานเป็นผู้ประเสริฐ เราควบคุมใจของเราได้ เราเหนือโลกใจ เราเหนืออารมณ์
ความรู้สึก เราเหนือทุกอย่าง นี่มันควบคุมได้ ถ้าควบคุมได้ เราจะทำอย่างนั้นใหม่

ถ้าเรามีความจำเป็น เห็นใหม่ คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเจ็บไข้ได้
ป่วยขึ้นมาเนี่ย หมอชีวภเป็นหมอประจำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ จิตที่มัน
พันไปแล้วเนี่ย มันคือเรื่องของจิตที่พันไปแล้ว แต่เรามีร่างกาย เรามีธาตุ ๔ และขันธ ๕
ธาตุ ๔ และขันธ ๕ นี่มันต้องมีอาหารหล่อเลี้ยงมันไป

เราอยู่ในสังคมโลกเราต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ นี่เป็นสังขารชีวิตของ
มนุษย์ มนุษย์ขาดปัจจัย ๔ ไม่ได้ ในเมื่อขาดปัจจัย ๔ ไม่ได้เราต้องหาสิ่งนี้มา ถ้าหาสิ่งนี้
มานะ หามาด้วยความเป็นธรรม ถ้าจิตใจเราสร้างอำนาจวาสนาบารมีมานะ ทำสิ่งใดจะ
ประสบความสำเร็จ จะมีผู้เจือจานตลอดไป เห็นใหม่ ถ้ามันขัดสนขัดแย้งต่างๆ นี้ อันนี้
มันถึงเวลา

คนเราชีวิตทั้งชีวิตเนี่ยมันก็มีลุ่มๆ ดอนๆ เป็นธรรมดา นี่ถ้าเรามีสติ มีปัญญาของ
เรา เรายับยั้งของเรา ทำถึงจะลุ่มๆ ดอนๆ ถ้ามันขึ้นที่ดอนมันสูง มันก็มีความพอใจของ
เรา ถ้ามันลงลุ่มลงต่ำ เราก็พยายามอยู่ในคุณงามความดี อยู่ในศีลในธรรมของเรา เราฝืน
ลงไป ถ้ามันถึงที่สุดมันต้องผ่านพ้นวิกฤตอันนี้ไป ชีวิตคนเรานั้นจะทุกข์ตลอดไปหรือ..

ทำไมมืดแล้วมีสว่างละ มืดแล้วมีสว่าง สว่างแล้วมันก็มีมืด เห็นใหม่ ชีวิตของเรา
มันก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ตั้งสติสัมปชัญญะไว้ เราสร้างคุณงามความดีมา ทำ
ดีต้องได้ดี กลิ่นของศีลหอมทวนลม เราทำดีแล้วทำไมไม่ได้ดี เราทำดีของเราปิดทอง
หลังพระ แต่ไม่มีใครเห็น แต่เรารู้ของเรา เทวดา อินทร์ พรหม ต้องรู้จักเรา ความดีคือ
ความดี ทำดีที่ไหนก็คือความดี จะทำอยู่ใต้บาดาลก็เป็นความดี จะปิดทองหลังพระก็คือ
ความดี แล้วเป็นความดีสะอาดบริสุทธิ์ด้วย

เวลาครูบาอาจารย์บอก เวลาจะทำบุญกุศลให้ทิ้งเหว ทิ้งเหวคือว่าเราไม่ติดข้องสิ่งใดเลย คำว่าติดข้องมันจะทำได้อย่างไร มันเจตนาทำคุณงามความดี ทำแล้วก็แล้ว ทำแล้วก็จบไป แล้วความดีมันจะสะสมไป แล้วทำความดีเห็นใหม่ สิ่งที่ดี กรรมของคนมันมี

สิ่งที่กรรมของคนมันมี สิ่งต่างๆ ที่มันมีกรรมเก่า กรรมใหม่เห็นใหม่ กรรมเก่ามันมาอย่างนี้แล้วมันก็ทุกข์ยากขนาดนี้แล้ว แล้วถ้าเรายังไม่ทำอยู่ ไม่ฝืนมันจะไปขนาดไหน นี่ขนาดฝืนทนแล้วมันยังมาได้ขนาดนี้ ก็ต้องฝืนทนไป นี่ฝืนทนจากทางโลกๆ นะ

แล้วฝืนทนของเรา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นั่งสมาธิภาวนา ๒๔ ชั่วโมง เห็นใหม่ นั่งสงบนี้บังคับมันไว้ นี่ใจการฝึกใจ หลวงตาท่านพูดประจำนะ “ถ้ามันจะไป มันต้องการของมัน ถ้าเราไม่ฝืนมันเลยนะ มันจะทำอย่างนั้นต่อไปเรื่อยๆ”

ถ้าเราฝืนมัน มันจะไป บอกไม่ไป มันทำไมไม่ไป แล้วมันเป็นทฤษฎีใหม่ ทฤษฎีมันก็เป็นสัมมาทฤษฎี ทฤษฎีที่ความถูกต้องที่คุณงามความดี ความดีงามมันต้องมีการกระทำ ความดีงามมันลอยมาจากฟ้าหรือ สติมันเกิดมาจากฟ้าหรือ ทุกอย่างมันก็เกิดมาจากการกระทำ เกิดมาจากจิต เห็นใหม่

ความดีความชั่วเกิดจากจิต ความดีนี้ ความดีก็เกิดจากจิต ความสุขก็เกิดจากจิต ความทุกข์ก็เกิดจากจิต มันเกิดจากจิตทั้งหมดเลย แต่เราไปตะครุบเอาเงามัน แต่เวลามันเข้ามาถึงเป็นตัวของจิตละ ถ้าเข้ามาถึงจิตเห็นใหม่ มีสติสัมปชัญญะยับยั้งมันไว้

สิ่งที่ยับยั้ง นี่ใจกรรมดีกรรมชั่วเป็นอันหนึ่ง ตัวจิตที่กรรมดีกรรมชั่วที่อยู่บนจิตกิเลสที่มันครอบงำจิตอันหนึ่ง เรามีสติปัญญาของเรา เราจะแก้ไขของเรา สิ่งนี้มันเป็นอาการจากภายนอก

อนาถบิณฑิกเศรษฐีเวลาจะนิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เอาเงินเอาทองปูแผ่นดิน ชื่อเชตวันถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย แต่ถึงเวลาที่ว่ามันมีเวรกรรมขึ้นมา ต้องกินข้าวน้ำผักคองเลย แต่ก็ทนได้นะ

เทวดาทนไม่ไหวนะ “เห็นใหม่ ทำบุญ ทำบุญนะ มันหมดเนื้อหมดตัวเห็นใหม่ มันทุกข์ยากขนาดนี้ยังทำบุญอีกหรือ” อนาถบิณฑิกเศรษฐีไล่เทวดาออกไปเลย เทวดามา

อยู่บนซุ้มประตู เห็นใหม่ สดท้ายแล้วด้วยบุญกุศล ด้วยการที่อดทน ก็กลับฟื้นมาเป็น เศรษฐีเหมือนเดิม

คนเรามีลุ่มๆ ดอนๆ นะ มันไม่เหมือนกัน คนเราก้าวสร้างคุณงามความดีมา ความดีมันจะหนุนนะ กรรมเก่ากรรมใหม่ “ทำไมคนรู้ว่าดีและชั่ว ทำไมฝืนไม่ได้ รู้ว่าสิ่งนั้น เป็นความชั่วทำไมฝืนทำ” เขาถามไป

ความดีความชั่วเกิดจากเวรจากกรรมอันหนึ่งนะ มันเป็นจริตนิสัยที่เราฝึกฝนมา ในใจของเรา ถ้ามันมีสิ่งที่ฝืนทนมานะ แล้วมาในพระพุทธศาสนาฯ บอกว่ามี สติสัมปชัญญะแล้วฝืนเอา นี่เห็นใหม่อาหารอยู่ข้างนอก ทุกอย่างอยู่ข้างนอก ถ้าเราไม่ได้ กิน ไม่ได้เอามาใช้ประโยชน์ มันก็ไม่เป็นประโยชน์กับเรา

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประโยชน์จริงๆ สีเลนะสุขะตัง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปทา ศิลทำให้มี โภคทรัพย์ ศิลทำให้มีความสุข โภคทรัพย์นะ เราใช้ จ่ายประหยัคมัชฌิณี โภคทรัพย์มันเกิด โภคทรัพย์มันเกิดเพราะเราไม่ฟุ่มเฟือย เราใช้เป็นประโยชน์ เห็นใหม่ มีแต่ความสุข ความสุข

เพราะถ้าคุณงามความดีแล้วนี้.. มือของเราไม่มีแผลเลยนะ เรามีความองอาจกล้าหาญมาก เราอยู่ในศีลในธรรมนะ เราอยู่ที่ไหนเราก็ออยู่ได้เห็นใหม่ นี่ศีลธรรม เรามาเจอ คุณงามความดีแล้วนะ สิ่งที่มีมันเป็นทุกข์ สิ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จ สิ่งที่มีอะไรแอบแฝงในใจมันเป็นเรื่องธรรมดา มีทุกคนนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะออกบวช ละถ้ำละถ้ำเลยนะ ราชูเกิดแล้วนะ คนที่รัก เห็นใหม่ สายเลือดทำไมมันจะไม่อภัยอาวรณ์ สายเลือดทำไมจะไม่รัก ฝืนนะ ฝืนใจออกมาจนประพฤติปฏิบัติอีก ๖ ปี สดท้ายแล้วไปเอาสามเณรราชูมาบวช แล้วได้เป็นพระอรหันต์หมดเลยเห็นใหม่ นี่มันต้องลงทุน มันต้องมีการกระทำ มันจะเกิด ลอยมาจากฟ้าไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียสละมาทั้งนั้นเพื่อให้ได้สิ่งนี้มา

แล้วเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา หน้าที่การงานก็เรื่องหนึ่ง เวลาจะบังคับใจตัวเองก็เรื่องหนึ่ง ความดีความชั่วก็รู้กันอยู่ ตั้งสติแล้วพยายามฝืนทนมัน ฝืนๆ ฝืน

จนป็นจริตเป็นนิสัย ฟืนจนเราจนะมัน ฟืนจนเราควบคุมมันได้ ฟืนเป็นสมบัติของเราเลย
เห็นไหม เอวัง